Respirační sezona v datech: Česko poprvé zpřístupňuje přehled o očkování v reálném čase

21.4.2026 - | Ministerstvo zdravotnictví ČR

Ministerstvo zdravotnictví ČR představilo na pravidelném setkání s novináři další zásadní průlom v dostupnosti a kvalitě zdravotnických dat. Poprvé v historii jsou veřejnosti i odborníkům k dispozici komplexní a průběžně aktualizovaná data nejen o očkování, ale nově i o šíření respiračních onemocnění za uplynulou sezonu.

Nově zveřejněná data pokrývají období od září 2025 až do dubna 2026 a umožňují detailní vhled do vývoje očkování, výskytu infekčních onemocnění i zatížení zdravotního systému – a to prakticky v reálném čase. V systému bylo zaznamenáno více než 1,8 milionu případů respiračních infekcí.

„Díky plně digitalizovanému systému máme poprvé k dispozici ucelený přehled o šíření infekcí, proočkovanosti i dostupnosti péče. Jsme tak velmi dobře připraveni na příští respirační sezónu. Vývoj systému vzešel ze zkušeností s COVID-19 a pokračoval i v minulém vládním období. Tento projekt je tak důkazem, že v oblasti ochrany veřejného zdraví a podpory očkování existuje dlouhodobá kontinuita napříč politickými reprezentacemi,“ uvedl ministr zdravotnictví Adam Vojtěch.

Klíčovým prvkem je propojení dat napříč celým zdravotnickým a sociálním systémem. Do jednotné infrastruktury jsou zapojeni praktičtí lékaři, nemocnice a nově i laboratoře, které reportují data do centrálního systému v reálném čase. Více než 6 700 poskytovatelů zdravotních služeb data do systému aktivně hlásí, evidováno bylo přes 2,6 milionu hlášení. Propojení se sociálním systémem nadto umožňuje sledovat rizika spojená s infekčními onemocněními i v pobytových sociálních službách. Díky tomu je možné okamžitě reagovat na vývoj epidemiologické situace a efektivně řídit dostupnost péče i vakcín.

Ředitel Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR Ladislav Dušek na tiskové konferenci představil detailní analýzy uplynulé respirační sezony. Data ukazují, že respirační onemocnění představují významnou zátěž pro zdravotnický systém. Jen v rámci jedné sezony tak jde o desítky tisíc hospitalizací a tisíce případů vyžadujících intenzivní péči. Zároveň potvrzují dopad na různé věkové a rizikové skupiny i efekt očkování na průběh onemocnění.

„Máme k dispozici nástroje, které umožňují sledovat nejen počty očkovaných osob, ale i účinnost vakcinace v prevenci závažných průběhů nemocí. To je zásadní krok pro zajištění včasné ochrany nejzranitelnějších skupin obyvatel,“ uvedl Dušek s tím, že jde v těchto skupinách o riziko velmi závažné. Těžký průběh infekce totiž u chronických pacientů významně zvyšuje pravděpodobnost dalších komplikací, včetně úmrtí. Ročně v České republice evidujeme téměř 4 000 úmrtí v souvislosti s respiračními infekcemi a významně také narůstá počet závažných hospitalizací z těchto příčin. Za posledních 10 let jde o nárůst o 14 % u celé populace, avšak až o 30 % u seniorní populace ve věku na 65 let. Naprostá většina úmrtí spojených s respiračními infekcemi přitom připadá na seniory.

Analýzy potvrzují, že očkování proti chřipce významně snižuje riziko hospitalizací i úmrtí, a to například u pacientů s diabetem, klientů pobytových sociálních služeb nebo u seniorů v průběhu

chřipkové sezóny. Data zároveň ukazují, že infekční onemocnění se nevyhýbají žádné věkové skupině, včetně dětí. Opakované infekce u jednoho pacienta navíc nejsou výjimečné.

V uplynulé sezoně respiračních infekcí (od 1.9. 2025) bylo zaznamenáno více než 1,8 milionu respiračních infekcí, z nichž více než 200 tisíc případů připadlo na velmi zranitelné pacienty s více chronickými chorobami. Přesto ani v těchto nejzranitelnějších skupinách dosud proočkovanost nepřesahuje hranici 30 %, což řadí ČR na chvost žebříčku většiny vyspělých zemí.

Součástí prezentace bylo také představení systému eOčkování a nástroje EZKarta, které umožňují sledovat očkování a epidemiologickou situaci v přehledné podobě v reálném čase a zpřístupňují data pro pacienty i širokou veřejnost. Aplikace EZKarta je aktuálně nainstalována na více než 4 milionech zařízení. Veřejnost i odborníci mají dále nově přístup k otevřeným datům prostřednictvím webového rozhraní, kde lze sledovat aktuální informace o počtu očkovaných osob či výskytu onemocnění.

Hlavní hygienička ČR Barbora Macková zdůraznila bezpečnost vakcín a robustní systém jejich monitorování. Připomněla také obrovský význam očkování při záchraně životů a ochraně zdraví celé společnosti. ***„Od roku 1974, kdy byly zahájeny systematické globální programy si očkování, dle statistik Světové zdravotnické organizace, připsalo na své konto přes 150 milionů zachráněných životů, což přestavuje průměrně 3 miliony zachráněných lidí ročně. I obyvatele ČR mohou ohrozit infekce, na které věda nemá jinou odpověď než očkování. Léky neexistují. Například klíšťová encefalitida či tetanus. Obrovský význam má ale celé očkovací schéma i strategie ČR. Očkováním chráníme nejen sebe, ale i své okolí. Zodpovědnost očkovaných tvoří neviditelný štít pro celou společnost. Je proto zásadní podporovat proočkovanost, protože její pokles pod zhruba 95 % v rámci populace, dává novou šanci infekcím a třeba i vzniku epidemií.“*** Doplnila, že téma vakcinace a prevence infekčních onemocnění je zároveň diskutováno i v širším evropském kontextu v rámci Evropského imunizačního týdne (European Immunization Week 2026), který probíhá od 19. do 25. dubna 2026, a také v rámci navazujícího Světového týdne očkování 24. 4. – 30. 4. 2026 (World Immunization Week). Obě akce vyhlašuje každoročně Světová zdravotnická organizace právě na podporu očkování.

Vysoký ochranný efekt, a tedy účinnost očkování proti chřipce, dokládají i studie provedené přímo nad českými daty, a to nejen v celkové populaci, ale například i u polymorbidních klientů pobytových sociálních služeb. V celkové populaci je ochranný efekt očkování významný zejména u seniorů ve věku 65+, přičemž s narůstajícím počtem vážných onemocnění a s rostoucím věkem narůstá. Snížení rizika těžkého průběhu nákazy a ohrožení života se pohybuje mezi 30 % až více než 50 %.

Na význam očkování v praxi upozornila také místopředsedkyně České gerontologické a geriatrické společnosti ČLS JEP Hana Vaňková, která přiblížila zkušenosti z péče o seniory a chronicky nemocné pacienty. ***„V každodenní praxi vidíme, že očkování zásadně snižuje riziko těžkých průběhů onemocnění u našich pacientů. U seniorů a chronicky nemocných často rozhoduje o tom, zda nemoc zvládnou ambulantně, nebo skončí v nemocnici. Právě proto je klíčové, aby byla vakcinace dostupná a dobře cílená,“*** uvedla Vaňková. Podle ní hraje důležitou roli také motivace samotných pacientů: ***„Senioři a lidé s chronickými onemocněními často říkají, že si chtějí udržet soběstačnost a vyhnout se zbytečnému oslabení po infekci. Očkování vnímají jako způsob, jak tomu předejít.“***

Ministerstvo zdravotnictví plánuje další rozvoj datových služeb. V září 2026 chce představit nový rozšířený datový servis, který bude využívat prvky umělé inteligence a nabídne ještě pokročilejší analytické nástroje před začátkem další respirační sezóny.

Zveřejněná data zároveň otevírají diskusi o proočkovanosti v různých skupinách populace, včetně zdravotnických pracovníků. Právě zde analýzy ukazují prostor pro zlepšení, což bude jedním z témat

dalších kroků resortu.

Data naleznete zde:

- Očkování v dostupných datech
- Přehled proočkovanosti u vybraných vakcín v rámci krajů a okresů ČR
- Denní reporting pro covid-19 a chřipku v ČR
- Centrální evidence očkování

https://mzd.gov.cz/tiskove-centrum-mz/respiracni-sezona-v-datech-cesko-poprve-zpristupnuje-prehled-o-ockovani-v-realnem-case